

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ԱՆՍՏՐՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ԵՒ ԿԱՅՍՐՈՒՀՈՅ Ի ԴԱՄԲԱՆ ԴՍՏԵՐՆ.

Ազգային օրագիրներէն իմացած են մեր ընթերցողք Աւստրիոյ կայսեր նորածին աղջկանը յանկարծական մահը. մէք հոս բազապսակ ծնողացը անոր դամբանին վրայ ըրած այցելութիւնը պատմենք :

Աւստրիոյ կայսերական ցեղին գերեզմանատեղին Վեդարաւոր ըսուած կրօնաւորաց (քափուչին) եկեղեցւոյն տակն է : Կայսրն ու կայսրուհին Լուքսեմպուրկի պալատէն ելան ծպտեալ եկան ու այն գետնափոր մահազեկոյց բնակարանն իշանուր հանգչին շիջեալ փառք, մեծուրիւնք եւ ունայնութիւնք աշխարհի. եւ իրենց այս ծննդասեր գրոյն եւ այցելութեանը վկայ ջահակիր լուսատու ծերունի վեդարաւոր կրօնաւոր մը միայն ունէին : Երկար ժամանակ վաղամեռիկ գաւակնուն դազաղին վրայ ընկած լացին ու աղօթեցին. կայսրուհին կրփափաքեր գէթ վերջին անգամ մըն ալ իր սիրելի դեռաբողբոջ դստրիկը տեսնել... մայրենի սիրոյն սաստկութեամբն անոր երկաթազամ պղնձապատ տապանը բափանցել մտնել եւ... բայց անկարելի... :

Տեսնելու արժանի տեսարան էր այն երկրիս ընդերացը մէջ շինուած ու ստուարակարկատ կամարներով պատած շիրիմները, ջահին բոցը որ ախրագին Մարիամ Թերեզա կայսրուհւոյն եւ Յովսէփ Բ կայսեր գերեզմանացը վրայ աղօտալոյս կըզարներ, բոկոտն քրճագգեաց կրօնաւորը որ լոխի մնջիկ ու զարմացմամբ կընայէր երկրիս բազաւորին վրայ որ երկնից բազաւորին անդարձ ու անիմանալի վճռոյն առջեւը խոնարհած ընկած ցաւազին՝ ամուսնոյն բափած աղի արցունքները կըտեսներ, սիրտը եւս քան զեւս կըճմէր ու ճար մը չէր կարող գտնել... : Երէ հոն նոյն միջոցին ճարտարահան նկարիչ մը գտնուէր, ո՞ր գիտէ ինչ սքանչելի ու սրտաշարժ պատկեր մը կընկարէր :

Եկածներնուն պէս մինակուկ առանց մէկ ուղեկցի դարձան գնացին լի ցաւօք եւ տրտմութեամբ իրենց բնակարանը, ուր այս կարեւոր հարուածէն ի վեր առանձնացած են՝ հեռի յամենայն զուարճութեանց եւ ի գրօսանաց :

ԼՈՆՏՐԱՅԻ ԵՐԿՈՒ ԳԼԽԱՌՈՐ ՎԱՃԱՌԱՆՈՑՆԵՐԸ.

Անցեալ տարի Լոնտրայի երկու գլխաւոր վաճառանոցներուն մէջ ծախուեր են 1,756,000 մորթած հաւ, այսինքն 1,266,000 Լէտընհօլ (Leadenhall) ըսուած վաճառանոցը, եւ 490,000 Նիւլկէք (New-

gate) ըսուածը. եւ 60,000 ողջ հաւ, 45,000 առաջնոյն, եւ 15,000 երկրորդին մէջ. 1,002,000 մորթած սագ (գագ), 888,000 Լէտընհօլ, եւ 114,000 Նիւլկէք. 383,000 մորթած բաղ (էօրտէք), 255,000 Լէտընհօլ, եւ 148,000 Նիւլկէք. 40,000 ողջ բաղ՝ իւրաքանչիւր վաճառանոցին մէջ 20,000. 124,000 մորթած հնդկահաւ, 69,000 Լէտընհօլ եւ 55,000 Նիւլկէք. որով բոլորը կընեն 5,565,000 հաւեղէն, որոց 2,523,000ը Լէտընհօլ վաճառուեր են, 842,000 ալ Նիւլկէք :

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.

Լոնտրայի մէջ 1856ին ծնան 86,853 տղայք, եւ մեռան 56,786 հոգի. ըսել է թէ օրը 238 կամ ժամը 10 հոգի ծներ, եւ օրը 155 հոգի կամ ժամը 7 հոգի մեռեր են : Հաշուեր են նաեւ որ տարին գրեթէ 500 հոգի Թէյմս գետին մէջ ինքնակամ իրենք զիրենք կըխողեն, եւ 5 հոգւոյ մէկը հիւանդանոցներու մէջ կըմեռնի :

— Նանսի քաղաքին 3038 ըսուած օրագրոյն մէջ ալ հետագայ զուարճալի վիճակագրութիւնը կըկարդանք :

Գաղղիոյ արեւելեան կողմի երկաթուղին ունի 475 շոգեկառք, 424 ածխարան, 9000 կառք ու բեռնակառք, որոց համար 70 միլիոն ֆրանք գնացեր է :

Թէ որ այս շոգեկառքերը, կառքերն ու բեռնակառքը քովէ քով շարելու ըլլանք, 65 հազարմերթ տեղ կըբռնեն :

475 շոգեկառքը 100,000 ձիու եւ կամ 1,200,000 զօրաւոր մարդու ոյժ ունին :

1856ին այս շոգեկառքերը, կառքերն ու բեռնակառքերը 150 միլիոն տեղ քալեր են որ երկրիս արեւէն ունեցած հեռաւորութեանը չափ է : Շոգեկառքերը մինակ 10 միլիոն հազարմերթ տեղ քալեր են, որ 50 անգամ երկրիս լուսնէն ունեցած հեռաւորութեանը հաւասար է :

Միջին համեմատութեամբ երկրի վրայ տարին մէկ միլիոն խորանարդ մերթ անձրեւ կուգայ որ ճիշդ այս շոգեկառաց մէջ գործածուած ջրոյն չափն է :

Թէ որ Սքրազպուրկի երկաթուղւոյն կայարանէն՝ մինչեւ Փարիզու երկաթուղւոյն կայարանը — որ իրարմէ 465 հազարմերթ հեռու են — նոյն